

A szociális munka etikai dilemmák

A szociális munka értékei

Házi feladat

Soroljátok fel a szociális munka értékeit!

A szociális munka értékei

Érték: valaminek az a tulajdonsága, mellyel a társadalom és az egyén számára való hasznosságot fejezi ki.

Objektív értékek: mindaz, amire egy adott rendszernek szüksége van, hogy létezni, fejlődni tudjon.

Szubjektív értékek: amit egy rendszer saját léte szempontjából fontosnak tart

A szociális munka preferált értékei:

- igazságosság: javak elosztásában
- szolidaritás: a szükségét szenvedőkkel
- egyenlőség: a lehetőségekben, az esélyekben, a jog előtt
- tolerancia: a különbözőségek tiszteletben tartása, mássággal szembeni türelem
- emberi méltóság: minden ember egyediségének, nagyszerűségének, megismételhetetlenségének tisztelete
- bizalom: lehetőség titkaik megőrzésére
- együttműködés: a felek tudásainak maximális kihasználása a kliens erősítése (képessé tévése) céljából

Mikor érvényesülnek az értékek?

Biestek szerint akkor, ha:

A klienst nem típusként kezeljük, hanem egyediségének tiszteletben tartásával

Lehetőséget adunk számára, hogy gondolatait, érzéseit szabadon kifejezze

Elfogadjuk őt

Engedjük választani és dönteni

Nem ítéljük el, és nem ítéljük meg

Biztos lehet abban, hogy titkait nem adjuk ki

Biztosítjuk a javakhoz való egyenlő hozzáférés lehetőségét

Biztosítjuk a javak igazságos elosztását

Etikai dilemmák a szociális munkában

Etika: az erkölcs kérdéseivel foglalkozó tudomány

Szakmai etika: a szakmai élet problémáira ad eligazítást.

Szakmai etikai dilemma: két, a szakmai értékrend részét képező érték közötti kényszerű választás.

Mi a dilemma egy szakember számára? Hogy választani kell a lehetőségek között, de sokszor úgy, hogy az információk nem elégségesek, vagy épp ellentmondásosak. A bizonytalanság feszültséget kelt.

Etikai dilemmák fő forrásai:

- az értékek versengő jellege: a segítő egyszerre több emberrel is kapcsolatba kerülhet, s ezek mindegyike számára más és más lehet értékes, így a felek között konfliktus keletkezhet. Ilyenkor a szoc.munkásnak választania kell, hogy melyik érték teljesülését támogatja.

Mindig a kliens érdekeit leginkább szolgálóérték teljesülése a kívánatos

A szociális munka dilemmái

Beavatkozási dilemma: szabad-e a kliens életébe, milyen mértékben? Hiszen sértjük a szabadság értékét. Pl. utcán fagyoskodó hajléktalan

Értékelő dilemma: Az egyén értékesebb, vagy a közösség? Pl. amikor kevés az elosztható forrás, de sok a rászoruló.

Kontroll dilemma: Az emberek cselekvési szabadsága a fontosabb, vagy a segítő szervezet hatékonysága? Akarva akaratlanul ellenőrzésünk alatt tartjuk a klienseket. (pl. feltételhez kötik a támogatásokat)

Elkötelezettségi dilemma: kinek az érdekeit részesítse előnyben a szoc.munkás? Kliensét, szervezetét? Kinek az oldalára álljon?

Autonómia dilemma: a szoc.munkás az intézményesült társadalom alkalmazottja. Az intézményesülést támogassa, vagy az emberek önállóságát? Kliens autonómiája-intézményes gondoskodás.

Dilemmák feloldásának lehetőségei

Prioritás elvének alkalmazása: az egyik értéknek nagyobb jelentőséget tulajdonít és azt választja.

Kevésbé rossz elvének alkalmazása: mérlegel, hogy a két érték teljesülése milyen következményekkel jár, és azt választja, aminek kevesebb negatív vonzata van.

(Kollégák bevonása , szakmai team segítségül hívása.)